

Sămănătorul

Revistă Literară Săptămînală

Supt îngrijirea d-lor :

D. ANGHEL, ST. O. IOSIF, M. SADOVEANU, C. SANDU-ALDEA, ION SCURTU
PENTRU PARTEA LITERARĂ.

G. M. MURGOCI
PENTRU PARTEA ȘTIINȚIFICĂ.

Sumarul :

- M. SADOVEANU. — Poiana țigăncii (note de călătorie).
ST. O. IOSIF. — Sonet modern (poesie).
N. N. BELDICEANU. — Mătusa Anita (nuvelă).
V. DEMETRIUS. — In cerdac (poesie).
G. MURGOCI. — Cutremurele de pămînt.
LAZĂR ILIESCU. — Sonet (poesie).
SC. și GH. M. M. — Cronica artistică, literară și științifică.
ION FULGA. — Curcubeul (poesie).
ALEX. G. DOINARU. — Cronica veselă: Mortul viu, Concursul
«Adevărului» și Trăește «Vieța Nouă?»
RED. — Răspunsuri.

REDAȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :

B-dul ACADEMIEI No. 3. — Str. EDGAR QUINET No. 4.

BUCUREȘTI.

EXEMPLARUL :

In țară . . . 20 bani

In străinătate 25 ,

ABONAMENTUL ANUAL :

In țară . . . . 10 lei

In străinătate . 12 ,

A APARUT:

CALENDARUL „MINERVEI”

PE ANUL 1907

Este cel mai bogat calendar în materii literare și științifice.

Coprinde o bogată dare de seamă asupra expoziției naționale române și numeroase articole referitoare la frații noștri macedoneni.

Calendarul e splendid ilustrat cu toate vederile din expoziție, cu vederi și tipuri din Macedonia precum și cu toate serbările și vederile societăților corale care au vizitat expoziția.

Afară de acestea e inzestrat cu un splendid supliment artistic în trei culori, reprezentând chipul unei frumoase Seliștence precum și cu alte 3 suplimente reprezentând familiile regală, și princiară o frumoasă alegorie: România la anul 1866 și la anul 1906.

PREȚUL UNUI EXEMPLAR LEI 1.25

De vânzare la toate librăriile din țară.

SĂMĂNĂTORUL

REVISTĂ LITERARĂ SĂPTĂMINALĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA :
B-dul Academiei, 5,
Strada Edgar Quinet, No. 4.
BUCUREȘTI

ABONAMENTUL ANUAL

În țară . . . . . 10 lei
În străinătate . . . . . 12 »

POIANA ȚIGĂNCII¹

— NOTE DE CĂLĂTORIE —

...În satul liniștit și curat din jurul mănăstirii Văraticeului măicuțele se strecurau pe ulicioare lin, nici nu le se simțiau pașii; și parcă intrau în cetățuie, așa de bine încuiau după ele porțile grădinilor mici și vesele.

Foarte tainice locuri! mă gîndeam eu. Mi se pare că zădarnic m'am întors, adus de faima vestitei poieni de pe Ciungă. N'o să pot afla nimic de la asemenea ființe tăcute, care se feresc de lume ca de necuratul. Abia se uită pe supt gene la mine, și parcă ar sta s'o rupă de fugă îndată ce-ași deschide gura să rostesc o vorbă.

Și eram foarte nerăbdător să aflu legenda vestitei poieni a Țigăncii. Numai pentru aceasta luasem iar drumul înapoi, cu un birjar foarte inimos, care vorbea mult, și din zece în zece vorbe da drumul la cite o înjurătură.

După ce făcusem ocolul mănăstirilor, poposisem în Tîrgul-Neamțului. Mulți mă întrebaseră: «Ce zici de Poiana Țigăncii de la Văratice? Așa-î că e ceva cum nu-și poate nici măcar închipui mîntea omenească?» Cu foarte mare părere de rău mărturisesc că nici nu știam, nici n'auzisem despre așa-ceva.

«Se poate? strigă o domnișoară, zîmbind cu tristețe. Atuncea trebuie numai decît să te duci!»

O lume întreagă se minuna, o lume întreagă știa cu deamănuntul locurile acelea fermecate; părinți de familie, fete bune de măritat parcă numai acolo trăiseră, pe pajiște, între brazi, la lumina lunii și la adierea zefirului de seară.

Eram foarte curios, mărturisesc. Și cum toată lumea care mă împresura îmi spunea despre o istorie de dragoste, îndată am sărit cu întrebarea:

¹ Dintr'un ciclu: *Oamenii și Locurile*.

«Mă rog care știe istoria aceasta?...».

Cu părere de rău unii mărturiseau că n'o știu, alții n'o știau tocmai bine. Domnișoara care zîmbea trist ar fi vrut cu dragă inimă să mi-o spuie :

«Foarte... foarte frumos mi-a povestit legenda o maică... Am plins cînd mi-a spus-o... Da-î mult de-atunci, eram în clasa a doua primară... Dar dacă te duci la mănăstire și-o spune oricine.»

Bine. Atunci luai cu desăvîrșire hotărîrea să mă abat iar pe la Văratîc și atunci dezbătui vreme destul de îndelungată prețul trăsuriî cu birjarul cel guraliv.

Iar acuma, pășind domol pe ulicioarele din jurul sfintului lăcaș și făcîndu-mi socoteală asupra împrejurărilor, mă mai gindeam că legenda poienei n'ar avea nici un haz dacă mi-ar povesti-o o maică bătrînă, care mestecă vorbele tot așa de greu și de încet ca și mîncarea. Greu însă să găsesc ce-mi trebuia. Umblam de un ceas și mai bine prin căldura copleșitoare a după-amiezii și nu făcusem nici-o ispravă.

Mă întorsei în umbrarul crîșmei. Birjarul meu era stacojiu la față și vorbea foarte înflorit! Cîte-odată ridea, dînd din cap cu tărie la dreapta și la stînga și plesnindu-se cu amîndouă palmele peste genunchi.

Negustorul, rostogolindu-și ușor spre mine butoiașul pîntecelui său, «cu tot respectul» mă întrebă despre necazul mieu. Și cînd află despre ce-î vorba, își înalță ochii la cer cu spaimă și-mi aduse numai decît o sticluță de vin.

«Apoi bine, cucoane, numai pentru atîta lucru vă scîrbiți? Cu tot respectul trebuie să vă spun că n'aveți dreptate. Doar nu sîntem aici în Sahara...»

La vorba asta se opri, așteptînd mirarea ochilor mei pentru cunoștințele sale, apoi adăogi numai decît :

«De ce nu mi-ați spus, cucoane, de la început? doar eu am o mulțime de rude printre maici... Doar aici nu sîntem în Sahara; aici trăim, pot zice, ca 'ntr'un oraș... Aici, vara, e'ca la *Paris*. Știm și noi cîteceva și nu sîntem tocmai așa de sălbateci, slavă Domnului!»

Sfîrșindu-și mustrarea, tăcu, iar birjarul din fundul umbrarului izbucni de-odată într'un hohot scurt de rîs. Ne întoarserăm. Romînul ridea c'o poftă nemaipomenită, apoi se opri și dădu din cap, cu ochii la păhar, ca și cum băgase de seamă în fundul lui ceva ciudat.

Soția negustorului, cucoana Xenia, 'naltă, osoasă și galbenă la obraz, mă duse la maica Evghenia, într'o căsuță albă, cu cerdac

dinnainte, cu florărie sub cerdac. Maica Evghenia se rumeni la obraz, își plecă ochii, și zîmbi cînd află despre ce venisem. Întăiu și întăiu după asta îmi făcu o cafea. Dar mai nainte de cafea mă întrebă de unde sînt și ce se mai aude prin țară pe la noi și chiar prin alte părți ale lumii. Cucoana Xenia își potrivi oasele pe un scaun, eă mă așezaî pe altul, iar maica Evghenia se sui pe divanul larg. O soră tăcută, bătrînă și urită, sosi, luă cu sfințenie ceștile, apoi ieși, urmărită de privirile ascuțite ale maicei.

Începutul a fost cam greū. Îmi cam bătea inima. Întrarea tainței trebuia să se lumineze.

— Mă rog, cum e cu poiana? De ce-î zice așa? E vorba despre o Țigancă? o roabă de demult?»

Maica rîse ușurel, tainic.

— Nu, nu-î vorba de o Țigancă... A fost o soră, ș'o chema Megaluza, dar nu era Țigancă... Era ea așa neagră din fire, și toată lumea îi zicea Țiganca, Țigăncușa, cioara... Da' era frumoasă... frumoasă tare, cu părul în apa penei de corb... Nu se știa de unde-î; n'avea nici tată, nici mamă; de mică o crescuse maica Fevronia, și acū o avea la ascultare...

— De mult s'a întimplat asta?

— Ei, de mult. Parcă cine-și mai aduce aminte cînd anume a fost? Și cum spun, era dragă la toată lumea, vorba-î curgea ca mierea din gură, cînd se uita la cineva se uita cu lumină în ochi, și iute, și iute, și aprigă, de nu-î mai găsiaî păreche!

Dar s'a întimplat că într'un rînd veni din lume și un nepot al maicei Fevronia. Tot ea îl crescuse de mititel, și de la o vreme îi dăduse drumul să-și caute un viitor. Și cum veni băiatul...

— Cum îl chema? întrebă încet cucoana Xenia, mișcîndu-și împletitura de oase.

— Mihail... Cum a venit Mihail, nepotul maicei Fevronia, — așa a fost scris în zodiî pe semne — cum a venit, s'a turburat sufletul feței... Băiatul era frumos, vorbareț, purtat prin lume... Așa a vrut Dumnezeu... Și-au fost dragi unul altuia... Ș'apoi se întilneaū în Poiană...

— Unde? întrebă cucoana Xenia.

— În Poiană... în Poiana-Țigăncii...» zise încet maica Evghenia.

Soția comerciantului se liniști.

— Acolo-î foarte frumos, urmă maica, eă n'am văzut alt loc mai frumos de cît acolo... Este ș'un pîrău... Și acolo, în desișuri, se întilneaū... Pe urmă, băiatul a început a nu mai veni... Bărbatul ca bărbatul... lume înșelătoare, lume schimbătoare... (Cucoana Xenia suspină și dădu cu amar din cap). Ea tot venea și-l aștepta, lui cine

știe pe unde-î sticleaă ochii... Da'ntr'o noapte, cum aștepta fata și plîngea, iaca zărește umbre prin lumina lunei, aude șoapte... Ea sta de partea astălaltă a pîrăului, și dincolo l-a cunoscut pe Mihail... Era c'o maică, suflet necredincios și osîndit caznelor... Și cum a înțeles că de-acu toate s'aă sfîrșit, s'a repezit, s'a repezit aprigă spre el, și s'a dus. s'a sfărmat în rîpa pîrăului... Asta-î toată povestea...»

Eă întrebaî, uitîndu-mă cu mirare la șiroiul de lacrimi pe care-l vărsa nevasta crișmarului.

«Și se maî cunoaște locul acela?

— Nu, nu se maî cunoaște...» zise cu duioșie, cu glas încet, măicuța.

În amurg, după ce clopotele sunară trist, prelung, risipînd plîngerî pe văi, — urcăi pe lingă pîrăul Văraticului în munte, la poiană. Și cînd ochii mi se uimiră, supt bolți întunecate, de taina gingașă care se strecura ca o altă lumină, a altei lumî, de pretutîdenî în juru-mî, înțelesei că am intrat în Poiana-Tîgăncii.

Pășeam încet prin mijlocul misterioasei frumuseți, prin liniștea aceia de somn dulce, prin mireazma fină care izvora ca din potire necunoscută, și mă gîndeam cu nemulțămire la povestirea maicei Evghenia.

Maî întăiî de toate e o poveste de dragoste ca oricare alta. Un băiat a înșelat pe o fată. Lucrul s'a petrecut de mult și fata desigur trebuia să se zvîrle de scîrbă într'o prăpastie. Al doilea, toată lumea care sosește pe-aceste locuri, vara, se înduioșează; și cînd vin cîrduurile de oameni mulțămîți, cînd pătrund cu larmă, cu muzică, cu mincare, în taina, în sufletul tainic al acestor codri, înduioșarea trece și nimenî nu-și maî aduce amînte de cît de numărul sticlelor cu vin roș și de curcanul fript. Tot măicuța, care oftase istorisîndu-mî povestea cea veche, se veselise și-mî vorbise cu mulțămire despre aceste petreceri ale orășenilor.

Simțeam că sufletul mieă, mișcat de tăcerea și umbra poenii, cere altceva. Acuma un șopot misterios, auzit abia, străbătea din multe părți, și ramurile nu se mișcaă; părerea de lumină a amurgului scădea, și poiana încremenea parcă într'un vis, supt un cer fără stele, într'o înserare fără strălucire. Sufletul meă cerea altceva. În liniștea aceia, eram sigur că istoria surorei Megaluza era alta. Nu se putea să nu se fi petrecut ceva în adevăr fioros și straniă în vâlceaua aceasta pe care o umple acuma valul nesimțit al negurei; altceva a fost, altfel aă izbucnit dureri fără nume în colțișorul acesta. între catargurile drepte ale brazilor, în tăcerea aceasta care nu maî are nimic pămîntesc.

A fost altceva. Nimeni nu-mi poate spune ce-a fost. Nu voiŭ putea ŝti niciodatŭ ce-a fost în adevăr. Aŭ mistuit valurile nesimŝite ale vremii, ceia ce a avut vieatŭ, a tresărit, a strigat, s'a cutremurat odinioară. Neclintitŭ, adincŭ, nepriceputŭ stŭ în juru-mi pŭdurea. Pășesc cu sfiatŭ, mișcat în fața tainei pe care nu mai am nici-o dorințŭ s'o dezleg.

Și de-odatŭ cum ajung la pirău, pe malul plin de flori sălbatice, filfie spre mine ca o aripioară o răsufare răcoroasă, plinŭ de mirezme tari. Un freamăt dulce abia-abia răzbate; și cîntecul apelor imi vorbește cu totul, cu totul altfel de cît rumăna maicŭ Evghenia...

MIHAIL SADOVEANU.

SONET MODERN

Se 'ntinde fără de hotar cîmpia
 În visul liniștei de-amiaz furatŭ...
 Doar, ca o lirŭ 'n aer spînzuratŭ,
 Sus, cîntŭ, nevăzutŭ, ciocîrlia.

Dar ce nor alb departe 'n drum s'aratŭ ?
 Tot vine, crește, — parcŭ vijelia
 I-ar da avînt și i-ar spori tŭria
 Cum trece vîjîind ca o săgeatŭ!

Săltînd în fuga roșilor pripite
 Ca și un monstru cu-ăripî înmiite,
 Căruța Modei piere la răspînte...

A izbutit doar cîte-va clipite
 Măreața pace-a firii s'o 'nspăimînte...
 Sus. ciocîrlia n'a 'ncetat să cînte.

ST. O. IOSIF.

MĂTUȘA ANIȚA

II

Prin luna lui Cuptor începu a se duce la mătușa Anița și cuconul Costache, — se ducea în zilele de sărbătoare, cînd era frumos, cu cucoana Zamfira, cu Ionică și cu Gheorghiuță.

Fiindcă era mai de-a dreptul și mai răcoare, mergeau prin grădini, pe cărări. Livezile, încărcate de roadă, dormeau adînc în căldura dupăamiezii. Nu se clătea o frunză, un fir de iarbă, — parcă plutea în aerul fierbinte ceva care avea puterea de-a înmărmuri toate lucrurile.

Cîte odată vedeau, printre trunchiurile negre, o vacă pripănită de un copac, stînd tolănită jos, toropită de căldură, și rumegînd a lene, gînditoare, cu ochii în gol. La pașii lor își contenea rumegatul și ridicînd capul, să uita o clipă cu ochii ei triști, umbriți de gene lungi, apoi îl pleca și prindea a mesteca iar încet.

Uneori dădeau de un cal care păștea iarba pletoasă apărîndu-se leneș de muște; ridica și el capul, îi privea un răstimp scurt, apoi începea iarăși a ronțai fluturîndu-și coada.

După vr'o jumătate de ceas de drum, pe cărările acoperite c'o horbotă neclintită de umbre, ajungeau la poarta țarinei.

Mătușa Anița îi întîmpina întotdeauna cu voe bună, întreba cătînd c'o lumină de zîmbet la Ionică și la Ghițisor.

«Da cuconașii ce mai fac, sănătoși?»

— Slava Domnului, cit niște Cazaci, răspundea cuconul Costache.

— Tare bine, tare bine, dacă-î sănătate toate's bune...»

Apoi intrau cu toții în livadă. Mătușa Anița le așternea sub un vișin rotat, în iarba moale ca mătasa, un lăicer vristat, zicîndu-le cu glasul ei mingîios:

«Ia poftim și stați colea la răcoare, că-î curat raiul lui Dumnezeu în grădină...»

Eara o liniște de basm în colțisorul acesta binecuvîntat. Copacii bătrîni își aplecau crengile încărcate de roadă pînă în iarba înroșită de cupele macilor. Zarzarele păreau, în lumină, niște fructe de aur; vișinile străluceau ca niște boabe e rubine. În față, se vedeau cîmpiile pînă în Bucovina, unde se perdeau într'o ușoară ceață albastră ca fumul de țigară; se zărea vama romînească și cu vama nemțască, ca două puncte albe. Lanuri, verzi și galbene, păreau niște uriașe lăicere întinse la soare.

Mătușa Anița le aducea acolo zarzare și vișine.

În liniștea ce-î împresura venea, la răstimpuri mari, din țarina nemărginită, adormită la soare, un glas pierdut de pitpalac. O albină rătăcea biziind somnoros, pe deasupra merilor, perilor și vișinilor întinse la uscat, pe prispă din fața casei

Împrejur plutea mireazma ușoară a fructelor pîrguite și-o lene dulce, care ademenea la somn. Și cuconu Costache, după ce mîncă zdravăn, își punea pălăria peste față și ducîndu-și mînile sub cap, adormea tun și începea îndată a horăi. Ionică și cu Ghițișor se făceau nevăzuți în livadă; iar cucoana Zamfira și cu mătușa Anița s'așezau pe prispă, la umbră, și prindeau a sfătui cu glasuri scăzute.

...După un an să zvoni prin sat că mătușa Anița a făcut danie cuconului Costache Manoliu, cu hirtii în regulă întărite prin tribunal, căsuța de la poarta țarinei, cu livada și cu cele două fălci și jumătate de pămînt din dealul Țapului.

Bătrîna se mutase la notar, și întotdeauna cînd o întreba cineva cum o duce, răspundea clătînînd din cap, cu glasul ei cîntător și plin de duiosie :

«Doamne, bunî oameni, mamă, — bunî amîndoi ca pînea cea caldă... Dumnezeu să le ajute și să-î norocească după cum or gîndi... Așa-asa, că tare's bunî, mamă...»

De cum se desprimăvăra și pînă tîrziu cînd bruma arginta livezile și coperișurile, — dormea pe prispă afară. Iarna sălășluia pe cuptor la căldură. Și se simțea fericită bătrîna în noua ei viață, și-avea uneori simțimîntul unui om care a rătăcit într'o noapte neagră și geroasă și de-odată s'a pomenit în căldura dulce a unei odăiți curate, în lumină prietenească și — între fețe blajine.

Pe Ghițișor cînd îl căutaî, sfătuia cu mătușa Anița. Avea întotdeauna, puiul acesta de om, gust de vorbă :

«Mătușă, mătușă...

— Ce-î gîndăcelul mătușei?

— De ce fac așa rîndunelele?» întreba Ghițișor cu glăsușorul lui subțirel, arătînd cu'n degețel cuibul de pămînt de sub streșină.

Înlăuntru, în liniștea asfințitului, se auzea un ciripit ușurel, tainic.

«Vorbesc și ele în legea lor, răspundea mătușa Anița.

— Da?

— Da, gîndăcelul mătușei.

— Da ce vorbesc?»

Bătrîna asculta, o clipă, încordat, cu ochii ațintiți asupra cuibului, apoi șoptea :

«Ia privește ce frumos dorm puii!» — spune bărbatul, — iar nevasta zice încetișor: «St! vorbește mai încet, omule, că-î trezești!»

Ghițișor asculta un răstimp cu luare aminte, cu ochișorii la cuib, și întreba în șoaptă:

«Da acù ce spun?»

— Acù, gîndăcelul mătușei, s'aù trezit puișorii și rîndunica le cîntă să-î adoarmă...

— Și cum le cînta?

— Le cînta: Haida nani cu mama, că mama va legăna...»

Și Ghițișor rămînea ascultînd, minunat, cu ochișorii ațîntiți asupra sălașului rîndunelilor.

Altădată se alipea de bătrînă și-o ruga:

«Mătușă, mătușă, hai, mă rog matale: barbă-bărbărie!»

Și mătușa Anița zîmbea dulce și prindea a rosti moale, pe același glas, mîngiindu-î pe rînd, cu două degete, — degetul cel mare și arătătorul de la mîna dreaptă, — părțile rostite:

«Barbă-bărbărie,

Gură-gurărie,

Nas-năsuluc,

BCU Cluj Ochi-bazaochi, library Cluj

Sprincene-coțofene,

Frunte-vălătuc,

Hap, de țutuluc!»

Și-l apuca repede de cîrlionțul auriu de pe frunte; iar Ghițișor dădea capul pe spate și începea ași tremura gusa într'un ris argintiu, care răspîndea, parcă, lumină împrejur.

...În sările lungi de iarnă, sta ghemuită lingă vatră, pe scăunașul cu trei picioare, și înșira cu glas scăzut, întîmplări grozave cu Turci și Volintiri ori spunea vr'o poveste; pe cînd afară, la geamul înghețat vînturile se tinguiau cu durere.

Ghițișor și cu Ionică ascultau c'o lumină de vis pe fețele aurite e foc. Cucoana Zamfira sta pe laiță, aplecată asupra unei cusuturi, și cuconul Costache horăia, într'un cot, pe pat. Iar pe marginea cup-torului motanul clipea somnoros, și ochii rotunzi îi licăreau în umbră cînd ca doi bani de aur, cînd ca două picușuri de sînge, cînd ca niște petre de smarald.

Ș'asa, mătușa Anița o ducea mai bine de cît se gîndise: dimineața nici odată nu-î lipsea cafeaua cu lapte, masă bună avea, cafea neagră cu rom, regulat, la ameză și sara. Numai Ionică care era capiștea tuturor comediilor, o cam năcăjia uneori: scoatea limba la ea ca un drac, îi juca înmăinte într'un picior, strigînd:

«Știrba baba-cloanța, cloanța-cotoroața..... Știrba baba-cloanța cloanța-cotoroața...»

Pînă cînd da peste el cucoana Zamfiră și prindea a striga supărată foc :

«Ia stai, că pun eu mîna pe tine, deavol împelițat ce ești... Nu ți-i rușine obrazului, s'o strîmbi pe mătușa? De asta îți spune ea povești, hai? Las' că oi da eu cu crucea peste tine, te-oi dobzala eu, vierme neadormit ce ești!»

Ionică atuncea o tulea pe ușa afară, iar mătușa Anița îi lua în totdeauna apărarea cu glasul ei blajin :

«Da lasă-l, cucoană Zamfiră, în pace, — copil, ce vreî...»

— Copil? Apoi dacă-i copil, să-și caute de joacă și de cărți, nu să strîmbe oamenii... Nu vezi dumneata? Toată ziulica numai de blăstămății se ține: nu ea, oameni buni, și el o carte în mîna, ferit-o Sfîntul... Las' că mi-i cădea tu în palmă *dimoni!*...»

Și într'un tîrziu, în liniștea ce se întindea, din odaia de alături, glasul lui Ionică se înălța cuminte :

«Calul este un animal domestic... Mărul este un pom... Ionel este un copil silitor...»

Orî își spunea pe nerăsuflăte poeziile :

«Toți cu inima cuminte,
Ție, Doamne, ne-îchinăm...
Tu cu darul tău, prea sînte,
Ne-ajută oameni buni să fim,
De greșeli să ne ferim,
Țara noastră s'o iubim...»

Și îndată după asta, ca și cum ar fi fost o singură bucată :

«Inger, îngerășul meu,
Ce mi te-a dat Dumnezeu, —
Totdeauna fii cu mine
Și mă — 'nvață — a face bine...
Eû sunt mic, tu fă-mă mare;
Eû sunt slab, tu fă-mă tare...»

... Cuconul Costache venea adeseori cu chef, și atunci se trîntea pe pat cu fața 'n sus și începea a mugî gros, ca din fundul unui poloboc :

«Ploscuța mea, iubit vas,
Pasere cu dulce glas:
Eû la gură te ridic,
Tu îmi cînti, coglic, coglic!»

Cîntec învățat de la prietenul dumisale, Sfinția-sa părintele Grigore.

«Săracul de mine, da mai taci odată, omule, c'o zice lumea c'ai 'nebunit...» striga cucoana Zamfira.

Iar cuconul Costache prindea a răcni mai cumplit, cu'n zîmbet foarte fericit; închizînd din ochi și legănîndu-și capul pe pernă, la dreapta și la stînga, în tactul cîntecului.

Două patemi avea domnul notar: rateșul din sat și berăria lui «madam» Chafer, de la vama Cornu-Luncii (berăria era pe pămîntul Bucovinei, la cîți-va pași de vamă).

La madam Chafer făcea cuconul Costache chefurile cele mai strașnice, în tovărășia cuvioșiei-Sale părintelui Grigore și a domnului primar.

De obicei plecau cu brișca Sf. Sale. O luau pe drumeagul plin de rătăcănî, zis: drumul lui Tomșa-Vodă, eșau în deal la șleahul neted ca 'n palmă, a lui Mihalache Sturza, și cum murgul părintelui era foc de iute și — în cale nu era nici o crișmă, cel mult într'un sfert de ceas erau la vamă.

Și unde se încingeau niște chefuri ca acele de se ducea vestea ca de popă tuns; iar după ce se închidea vama, de multe ori, veneau și funcționarii noștri cu nevestele.

La început, bere și popici, apoi, într'un tîrziu, părintelui îi venea gust să cînte, și atunci întindea mîinile înaintea ca pentru binecuvîntare, și, lăsînd capul pe spate, închidea ochii și dădea tonul:

«Muuultî, muuultî... Mă rog, mă rog, și cucoanele să cînte, musai, alt-fel n'am înțeles nimic... Nu, zău, v'o spun drept, pe onoarea mea, altfel n'am înțeles nimic... Madam Chafer, dacă ești bună: *repetirt*, mă rog matale... Altfel, n'am înțeles nimic... Mă rog, atît, am mîntuit vorba... Muuultî... Muuultî... Așa, bun... Una, două, trei... :

«Muuultî a-a-ani trăeaaască

Taaara ro-o-omîneaaască..

Muuultî — muuultî, muultî ani,

Mu-ultî ani trăeaaascăă...»

Mai întăi răsunau numai glasurile groase ale bărbaților și versul limpede al piculinei domnului vameș; apoi prindeau a se înălța și vocile subțirele ale cucoanelor. Și părintele se — 'nferbînta, închidea ochii, își umfla pieptul și dădea drumul cîntecului, cu gura deschisă mare, de tremurau geamurile, pe cînd glasul de bas al domnului notar vuia ca un tunet depărtat.

Apoi, după cîntecul acesta, cuvioșia-sa părintele Grigore, începea a ofta cu lacrămile pe obraz:

«Dulce Bucovină,

Veselă grădină,

Cu pomi roditori,

Și mîndri feciori!»

Și începea deodată a striga cu glas mare :

«Fraților, haideți să luăm Bucovina, fraților...»

Iar tovarășii începeau al trage de mîneacă speriați. Părintele se supărau și prindea a răcni, trîntind halba, că dinsul nu se teme nici de împăratul, căci e ostaș de-a lui Ștefan-cel-mare.

Atunci, cu chiu cu vai, îl luaū mai mult pe sus, și-l treceau în vama romînească, pe cînd Sf.-sa se sbătea și răcnea cit ce putea că vra să ea Bucovina.

N. N. BELDICEANU.

IN CERDAC

In cerdac își lasă floarea

Merii drăgălăși, —

Tu a toate domnitoarea

Viselor te lași.

Plimbî departe, după-o turmă,

Caldele-ți priviri,

Torsul viselor și-l curmă

Tainice-amintiri.

Capul blond ușor și-l scuturi,

Părul cade rîu, —

Parc-ai sta s'aștepți săruturi

Într'un lan de grîu.

Îți desprinzi din cingătoure

Fusul adormit,

Deșteptat s' avîntă în soare,

Joacă 'nvrednicit.

O mlădiță cată 'ntr'una

Ca să-ți ningă'n păr

Dulce, una cite una,

Florile-î de măr.

Cînți o doină, păsărele

S'o învețe vor;

Pe de-asupra casei tele

Barza 'și face zbor.

Lanurile se 'nmlădie :

Ape, ape fac;

Seara încă se îmbie,

Umbre se desfac.

Pleacă soarele la scaldă

Apele-argintînd;

Fruntea trist, cu'o rază caldă,

'Ți-o sărută blînd.

Tu îți treci pe frunte-o mîină,

Nici nu știi ce-ai vrea;

Cum nu știi că ești stăpîină

Pe viața mea!

V. DEMETRIUS.

CUTREMURELE DE PĂMÎNT.

STAȚIUNEA SEISMOLOGICĂ DIN BUDAPESTA.

Deunăzi un cutremur de pământ în Jamaica a umplut iarăși de groază lumea; un oraș, Kingston, s'a scufundat și a fost înneecat de undele mării, aproape toate edificiile s'au sfărîmat, cîteva sute de oameni au murit și mai multe corăbii au fost aruncate pe țărîm. Acest cutremur, în aparență destul de puternic, nu s'a resimțit însă în Europa centrală; chiar a doua zi am avut ocaziunea să vizitez *stațiunea seismologică* (un institut de studiat și observat cutremurele) din Budapesta și am cercetat hîrțile pe care se înregistrează cutremurele, *seismogramele* și nici o tremurătură, nici o mișcare nu se putea distinge; probabil a fost o simplă alunecare a terenului de la marginea mării, care n'a avut ecou departe prin scoarța pămîntului.

Cutremurele de pământ, sau *fenomenele seismice*, se urmăresc azi cu mult interes aproape în toate părțile lumii; ele sînt importante fenomene fizice și geologice în intimă legătură cu scoarța solidă a pămîntului și nu trebuie trecute cu vederea. Deși cauza diferitelor cutremure poate fi foarte variată și e adesea obscură, totuși fenomenul în sine este în deosebi de interesant și a fost studiat serios, așa că *seismologia* s'a dezvoltat ca o știință de sine stătătoare. Și după cum azi sînt Observatoriile astronomice și Institutele meteorologice, pentru studiat cerul și vremea, tot așa sînt și Stațiunile seismologice, dotate cu anumite aparate pentru a urmări și a defini cutremurele de pământ.

Stațiunea seismologică din Budapesta e una din stațiunile de primul ordin și cea mai apropiată de București; observările și cercetările ei ne interesează în deosebi pe noi, căci aproape toate cutremurele din România se înscriu de instrumentele ei.

Cutremurul de pământ e o *mișcare repede* a scoarței globului pe o întindere mai mică ori mai mare; el se resimte de-o dată, uneori precedat de un vuet înfundat, durează cîteva secunde, adesea nici o secundă, și trece lăsînd în urmă groază și un dezastru mai mare sau mai mic, după intensitatea cutremurului. Cauza cutremurelor de pământ e foarte variată; unele sînt în intimă legătură cu vulcanii, simțindu-se în momentul erupțiunii acestora; altele sînt în relațiune cu anumite *linii tectonice* ale pămîntului (linii de ruptură, sau regiuni de cutare ale scoarței globului); sînt însă cutremure datorite și altor cauze mai puțin evidente. După efectele cutremurului se socoteste

intensitatea lui, conform unei scări, stabilită de un congres de seismologi, care a fixat 10 trepte de intensitate.

Cutremurul de pământ întimplat din cauza unei prăbușiri a pământului într'un loc — *focarul seismic* — de obicei în interiorul scoarței pământului, se propagă prin scoarța pământului de jos în sus și în lături, întocmai cum se mișcă unda pe suprafața apei ce a fost isbită cu o piatră; partea de la suprafața pământului din dreptul focarului se numește *epicentru*. Din cauză că prăbușirea nu are loc într'un singur punct, ci într'o regiune cu anumite dimensiuni, din cauză că pământul nu e omogen în constituția lui, precum și din alte cauze, unda seismică nu e circulară. Direcția și felul mișcării într'un anumit punct al pământului atins de unda seismică se deduce ca de obicei prin determinarea celor trei *componente* ale mișcării: componenta verticală, componenta orizontală de la Nord la Sud, și c. o. de la Est la Vest. Aceste componente sînt indicate de anumite aparate, dintre care *seismografele*, cele care înregistrează, sînt cele mai uzitate. Adunînd observațiunile mai multor stațiuni seismologice, unde s'a simțit unul și acelaș cutremur de pământ, se poate calcula atunci epicentrul, forma, și viteza undei, area seismică etc. Din studiul cutremurilor într'un timp îndelungat se pot deduce multe fapte interesante pentru fizica globului, pentru geologia unei regiuni, și chiar se pot trage concluzii practice.

Cele mai importante stațiuni seismologice în Europa sînt la Strassburg, Potsdam, Göttingen, Padua ș. a în Italia cea cercetată așa de mult de cutremure, și apoi vine Budapesta. În Budapesta observarea sistematică a cutremurelor de pământ s'a început de vreo 20 ani, cu care lucru a fost însărcinat un membru al Institutului geologic. Acum în urmă stațiunea s'a separat de Institutul geologic, a fost dotată cu aparate ca o stațiune seismică de ordin mai înalt și s'a pus supt direcția d-lu. Dr. Kövesligethy, avînd de asistent pe d-l Prof. Iánosy; paralel cu stațiunea seismică s'a înființat un birou de calcularea cutremurelor depărtate etc. sub direcția d-lui Dr. Jordan, asistat de d-l Dr. Peci.

Stațiunea este instalată în supterele muzeului național (4 mî subsol), care însă nu este tocmai propriu pentru aceste observări, căci e tocmai în mijlocul orașului. Din cauza circulațiunei mari pe străzi seismografele sensibile arată trepidațiuni de la 4 ore dim. până la 11 ore noaptea; din fericire nu sînt așa pronunțate ca să masceze urmele vr'unui cutremur fie cît de mic. Seismografele sînt într'o cameră cu temperatură aproape constantă, cu foarte slabă aerație, cu pereți groși, cu fundament fix; pentru a mări fixitatea s'a u zidit niște stîlpi de zid în pământ, lăsîndu-se un spațiu liber între ei și

fundament, așa ca o lovitură pe fundament să nu se poată transmite imediat stîlpilor, iar seismografele s'au pus pe acești stîlpi.

Această stațiune are un *seismograf Wiechert*, care constă dintr'o masă (o bucată) de fier de 1200 kg. susținută de un picior vertical ce se reazimă pe un dublu arc orizontal. La cea mai mică trepidare masa de fier oscilează pe arc în sus și'n jos. Printr'un mecanism identic cu acela al barometrelor înregistratoare, ori al barometrelor metalice, mișcarea masei de fier se transmite unei pene metalice care oscilează orizontal și cu virful ei trage o dungă pe o hîrtie înegrită cu funingine. Hîrtia se mișcă printr'un mecanism de ceasornic în fața penei; dacă nu-î mișcare, dunga e o linie dreaptă neîntreruptă; dacă e un cutremur linia este tremurată. Alături este o altă pană care însă e în comunicație cu un pendul electric; la fie-care secundă aceasta a doua pană face un semn pe hîrtie. O hîrtie de acestea se numește *seismogramă* și arată felul cutremurului (după felul tremurărilor), intensitatea lui (după mărirea tremurărilor), timpul cînd s'a produs cutremurul și cît a durat.

Ca control pentru componenta verticală mai e un *seismograf Vicentini*, în care masa de fier e suspendată ca un pendul ce stă în repaus; la cea mai mică oscilațiune a pămîntului el saltă în sus și în jos, și se pune în oscilație laterală, ce se înscrie ca și la *Wiechert*. Pentru componentele orizontale stațiunea din Budapesta are 2 seismografe sistem *Bosch* așezate astfel că masa (15 kg.) sensibilă cutremurului să se poată mișca orizontal E.—V., ori N.—S. Inregistrarea se face ca la cele lalte seismografe. Acum se instalează un seismograf nou, sistem pendular, datorit directorului *Kövesligethy*. Cum se vede, seismografele sînt bazate pe *principiul mișcării unei mase grele, mobile în urma unei impulsii cîmpătate de la cutremurul care a mișcat fundamentul*.

Observațiile fie-cărei stațiuni seismice se transmit telegrafic imediat tuturor celorlalte stațiuni, întocmai ca și observațiile meteorologice. Din timp în timp se publică dări de seamă, ori studii asupra fenomenelor seismice, editate de Asociația seismică internațională, al cărei secretar ales pe 12 ani (cu începerc de la 1904) este d-l *Kövesligethy*, care se pare a fi unul dintre cei mai recunoscuți seismologi din timpul de față. Această publicație apare în latinește. În România se fac observări seismologice numai la Institutul meteorologic; aparatele nu sînt însă de dimensiunile și nici de sensibilitatea celor de la Budapesta. Resultatele acestor observațiuni se publică în «Analele Institutului meteorologic», iar anual se comunică Academiei și apar în «Analele» ei.

Studiul acestor fenomene — mai ales la noi — e încă la începutul lor. D-l Matei Drăghiceanu a dat primul studiu științific al cutremurelor din România, arătând că ele sînt mai frecvente în regiunea Focșani-Galați și în regiunea Porților-de-fier. D-nii Gr. Ștefănescu și St. Hepites au publicat deasemenea interesante liste de cutremure întimplate pe pămîntul românesc.

G. MURGOCI.

SONET

Ți-au dat o furcă 'n mîină, dar ai lăsat-o jos.
 Privești cu nepăsare mulțimea adunată
 Ce, dornică de luptă, așteaptă însetată
 Să-ți vadă 'n sînge capul și trupul tău frumos.

Un urlat se aude; e fiara 'nfometată.
 Sfioasă te privește cu ochiul ei sticlos,
 Se-apropie de tine; al sîngelui miros
 Te-aprinde foamea crudă și nările-î dilată.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Te-a și cuprins în brațe, te strînge-acum de gît,
 Jar sîngele zvîcnește din pieptu-ți hotărît,
 În timp ce gloata urlă, cerînd împotrivire;

Ți-î capul tot în sînge, iar trupul ți-î zdrobit.
 Privești la cer odată cu sînsa la privire,
 Un semn în vînt, o cruce—, și totul s'a sfîrșit.

LAZĂR ILIESCU

CRONICA ARTISTICA, LITERARA ȘI ȘTIINȚIFICA

I. Cărți.

Remarcabilul articol al d-lui Spiru Haret despre *Școala naționalistă*, publicat în «Revista generală a învățămîntului», s'a tipărit și în broșură (București, C. Göbl, 1907; pg. 12 în 8° mare). E foarte bine că această contribuție neprețuită la studiul unei probleme culturale și morale a politicii Statului românesc se pune la îndemîna orî-cuî. Factorii politici de la noi ar trebui să citească broșura cu cea mai mare luare aminte. Aŭ mult interes expunerile d-lui Haret și pentru conducătorii politici, de guvern și de opoziție, din Ungaria

unde s'a spus greșit de către unii frunțași ai stăpînirii, ba chiar de ministrul instrucției, că s'ar apăsa școalele streine de la noi, deși *faptele* arată că nu este stat mai îngăduitor, în acest punct, ca statul *național* român.

* Un tînăr profesor al liceului român din Năsăud, d. Nicolae Drăganu, a tipărit la Bistrița, ca teză de doctorat, în ungurește, o lucrare conștiincioasă despre compunerea cuvintelor rominești: «A. Român szóösszetélel, irta Drăganu Miklos,» pg. 95 în 8°. Autorul cunoaște bine operele represintanților celor mai de seamă ai filologiei și etnopsihologiei moderne, le-a utilizat cu folos, și a cercetat cu înțelegere ființa limbei noastre; rezultatele sale temeinice se sprijină pe un material adunat și cernut cu îngrijire, din care nu lipsesc nici unele citate din scrierile ceî mai noi și din revistele noastre de azi. Ar fi de folos să apară și în rominește lucrarea pentru care d. Drăganu e vrednic de laudă și încurajare.

II. Reviste.

În *Neamul Românesc*, n-r. 71, d. N. Iorga se ocupă, în acelaș articol, de visita delegației bucureștene la Viena, de strălucita ei primire și de însemnătatea acestei «fapte bune», cum o numește, precum și de visita la Berlin a d-lui Take Ionescu, pe care o socotește «faptă rea». D. A. C. Cuza publică în n-r. 72 un articol plin de vigoare, convingător prin judecata științifică și printr'o expunere obiectivă și limpede: este un rechizitor magistral al vieții și activității partidelor politice din România.

* Despre broșura a doua din *Floarea Darurilor* vom vorbi, din lipsă de spațiu, în numărul viitor. Tot astfel despre celelalte reviste apărute în vremea din urmă. — Sc.

* În «Viața Rominească» nr. 10 d-l P. Bujor publică un articol foarte interesant «Parazitizmul organic și parazitizmul social»; în prima parte se dau o mulțime de exemple din diferitele forme ale parazitizmului organic: predatizm, mutualizm, comunsalizm, simbioza, care se constată atit la animale cît și la plante. În partea a doua arată parazitizmul social, mai ales în societatea omească, dînd citate după Massart și Vandervelde cari împart paraziții sociali în p. proprietari, p. politici, p. sexuali, p. prădători și p. mimetici. Articolul e în deosebî instructiv prin apropiierile și reflecțiunile autorului; vom cita numai ultimul aliniat al concluziei: Ar părea poate paradoxal, dacă am zice că cu cît un animal e mai parazit, cu atit pare mai superior, de oare ce el a izbutit ca cu minimul de muncă să dobîndească maximul de avantaje în viață. Dar dacă acest raționament pare a fi logic întru cît-va la animale, apoi nu e tot așa dacă l'am aplica la om, unde *munca* și *dreptatea* trebuie să fie caracteristicile fundamentale ale întregii lui vieți».

Tot în acest număr e o interesantă expunere asupra «Muzeului bulgăresc față de Muzeul rominesc», datorită d-lui Tzigara-Samurcaș. Aflăm cu această ocaziune că dela 1895 pînă acum Muzeul bulgăresc (înființat la 1893) a adunat 1492 bucăți de sculptură, a cercetat aproape 1000 de movile (din cele

10.000 ce sînt în Bulgaria), a adunat 924 bronzuri etc; în total are 22.642 de obiecte.

«Petrol, Mine și Industrie» publică o «Schiță geologică a colinelor Olteniei» care, pe lângă că e o compilație nesinceră, e lipsită de orice valoare științifică.

* În ultima ședință a Societății geografice ungare din Budapesta d-l *Gabriel Teglas* a ținut o conferință «Asupra celor dintii date istorico-geografice ale patriei noastre». El a vorbit în special asupra drumurilor ce se pot constata după diferiți autori vechi, că duceau în inima Daciei; prin forța lucrurilor, dar mai ales ca o manifestare amicală și o aprobare a propunerii ce făcusem eu în ședința precedentă, pentru o apropiere și o conlucrare a oamenilor de dincoace și dincolo de Carpați, d-l Teglas a atins și cite-va chestiuni arheologice din partea de E. și S. a Carpaților. Domnia-sa a avut ocaziunea anul trecut să cutureze țara noastră în lung și 'n lat, fiind însoțit de d-l Tocilescu, orî de alții, și pare a fi adunat mult material; d-l Teglas din alt-fel știe foarte bine românește — a fost vreme îndelungată directorul gimnaziului unguresc din Deva — și e în curent cu aproape tot ce c'a scris la noi pe acest tărîm.

Între altele d-l Teglas a atins și chestiunea identificării riurilor numite de Herodot, cînd povestește despre țara Scitilor, emițînd părerea că *Araros* — după Ptolomeu *Hiararos* — ar fi Prahova de azi.

El își bazează supoziția mai ales pe faptul că această vale a fost populată și a avut o importanță deosebită din timpurile cele mai vechi, fiind un drum ce ducea la minele Agatirșilor și la salinele din Transilvania. La sfîrșitul conferinței fiind invitat de președintele societății, am arătat în cite-va cuvinte cît de bogat e pămîntul românesc în urme arheologice care așteaptă să fie deslegate și lămurite. Mi-am permis de asemenea să spun că identificarea lui *Araros* cu Prahova e cam forțată și hazardată, întocmai ca aceea ce făcuse Carl Goos, că *Tiarantos* ar fi Teleormanul; și Prahova ca și Teleormanul sînt numiri nouă, mult posteriore lui Herodot.

G. M. M.

III. Ziare.

În *Lupta* din Budapesta s'aun publicat, la foileton, două articole asupra încetării venerabilei *Familii* din Oradea-Mare: unul duios, de d. Al. (Ciura), altul critic, de d. I. Duma Paltin. Aun apărut, la partea politică, și articole frumoase datorite unor scriitori ca d. I. Slavici.

Sc.

CURCUBEUL

Ce schimbătoare e la munte
Lumina; cît aî scăpăra,
Un curcubeu a 'ntîns o punte
Din casa mea pîn' la a ta.

Și-un gînd, un gînd nebun imî vine!
— Așa 's poetîi uneorî —
Să mă arînt pînă la tine
Pe puntea asta de culorî.

Cu fruntea de luminî brăzdată
Să urc tîriile cerești
Și, cînd nicî nu te-aștepți, deodată
Să-ți bat cu degetu 'n ferești...

Dar cînd se urc, frumoasa punte
Ș'a dărîmat, — și-acuma norî
Au tras perdeaua cătră munte:
Nebunî sint, Doamne, visătorî!

ION FULGA.

CRONICA VESELA

«Mortul viî»

«Supt conducerea unui comitet» (compus, se înțelege, numai din d. Chendi) ziarul naționalist *Adevărul* apare și săptămînal sub titlul: *Viața Literară și artistică*.

E curios, într'adevăr, avîntul enorm pe care l-a luat *Adevărul*, deschizînd sucursale în toate ramurile. Vrei informații? Citește *Dimineața*.

Vrei politică? — Citește *Adevărul*. Vrei medicină? — Citește *Medicina Populară*. Vrei romane? — Cumpără cu 5 bani fascicula. Vrei literatură umoristică? — Citește *Belgia Orientului*. Vrei literatură «bună»? — Citește *Viața Literară și artistică*. Și, cu toate că dumneata, cetitorule, nu mai vrei nimica, *Adevărul* îți mai oferă revista săptămînală *Dumineca*, unde vei găsi 4 pagini de corespondență amoroasă, și diferite povestiri senzaționale, ca: «sinuciderea unei domnișoare din pricină că și-a muiat mîneca într'un sos de pătlăgele roșii»; sau: «influența revistei *Viața Nouă* în literatura.... franțuzească,» etc.

Dar, să nu uit vorba.

Trebue să recunosc că într'o cronică trecută am făcut o mare greșală: am înmormîntat o revistă literară cu ocazia anului nou 1907. Am înmormîntat-o, — fără să moară. Crimă! Nu sînt însă eu de vină, ci d. Chendi, — dumnealui i-a publicat încetarea din viață. Vina mea constă numai într'aceia că i-am ținut un discurs funebru. Cine naiba, însă, se mai aștepta ca aceiași revistă să învieze?

Cînd eram copil, învățătorul meu, un om glumeț, m'a întrebat odată:
«Ia, spune-mî, dumneata, cine a murit odată și s'a născut de două ori.
— Profetul Ionă, din pîntecile chitului».

Astăzi, dacă învățătorul mi-ar pune această întrebare, i-ași răspunde astfel:

«Domnule învățător, domnul Chendi este.... semi-uzurpătorul lui Ionă. Revista lui de astăzi s'a născut, a murit, și iar s'a născut....

Viața literară și artistică, în a doua naștere, se prezintă mult mai bine.

Așa, de pildă, lipsește de pe frontispiciu numele iubitului nostru poet, d-l Coșbuc, și numele d-lui Gorun. În schimb s'aû adăugat caricaturile lui Iser. Apoî asta nu-î progres?

Concursul Adevărului

«Adevărul dorind să înființeze rubrica *Versurilor politice de actualitate*, publică un concurs cu premii.

Premiul întâiu (fără cunună N. R.) pentru una sau mai multe bucăți ale aceluiași autor   Lei 100

Premiul al doilea, idem »   50

Premiul al treilea, idem »   25

Concursul se va închide în ziua de Duminică 14 Ianuarie, orele 12 ziua. Bucățile vor fi examinate de un juriu alcătuit din d-nii: «Cincinat Pavlescu, Radu D. Rosetti și... C. Mille».

Cînd va apărea cronică noastră, premiile vor fi decernute, «poeziile» poate vor fi publicate, iar... d. Radu D. Rosetti va fi vesel pentru c'a făcut parte dintr'un juriu literar.

Fiindcă la concursurile *Adevărului* n'am putut lua parte (și este lesne de înțeles pricina), public aici una din «poeziile» pe care era să le trimit ziarului *Adevărul*, — și nu le-am trimis, fiindcă am întîrziat... într'adins.

Poezie

Domnului Const. Mille, directorul ziarului «Adevărul» și editorul «criticilor» d-lui Chendi.

Cînd iarna-î grea și noaptea-î lungă
Și lîngă sobă te așezi, —
Atuncia domnul Mille scrie
Faimoșii lui «Le-tot-pisezi».

În fiecare săptămînă,
Cu aeru-î omnipotent,
Transcrie, șterge și iar scrie
Un paragraf de testament.

E visător «poetul» Mille,
Urăște lumea de mișei,
În schimb (aici... nu-î dau dreptate)
Înbește miile de lei.

Și parcă sufletu-î se umple
De dragoste și de speranță,
Cînd tainic se gîndește 'ntr'una
La... Prea Cinstita Alianță.

Trăește «Vieța Nouă?»

Da, trăește, pentru că... morții cîntă. Intr'adevăr, în «Vieța Nouă» de la 15 Ianuarie, într'o poezie a sensibilului, criticului, sentimentalului și simbolistului poet Ervin, citesc următoarea strofă:

Marca fierbe, marea urlă,
Marea fulgeră frămîntă
Și'n adîncul ei tovarăși
Morții așteaptă — morții cîntă (p. 574).

Apoi cînd marea fierbe, urlă și frămîntă fulgere în adîncul ei, — cum n'ău.... să aștepte morții, cîntînd. Saă, judecînd ultimul vers în alt mod, putem spune că morții, săturîndu-se de așteptat, au început să cînte, — ca să le treacă de urît. E frumoasă, totuși, poezia simbolistă. De pildă, eu am cules din popor vre-o două strofe, pe care nu mă pot reținea să nu vi le comunic:

Intr'o pădure de scrumbie,
Rage-un purice rănit,
Iar un boū în colivie
Cîntă legănat de vînt.

Aurora, în cămașă,
Umple chiște cu păsar,
Doar zefirul latr'a lene, —
Zboară cîniî toți din sat.

În orice caz, mai de grabă îmi voi putea inchipui că zboară cîniî (cu vre-o mașină de sburat, poate) decît morții cari de urît aū început să cînte.

Și fiindcă veni vorba de «Vieța Nouă», îndrăznesc să fac o observație.

Nu mai are mult «Vieța Nouă» pînă ce va împlini doi ani de existență, și cu toate acestea directorul revistei n'a găsit pînă acum un novelist. Oamenî bunî, dacă d-voastră cunoșteți vre-unul, vă rog recomandați-l d-lui Densușianu, pentru că e mai mult decît ridicol ca, într'o revistă literară care apare de doi ani, să nu se găsească o nuvelă, — măcar așa de probă.

AL. GH. DOINARU.

RĂSPUNSURI

Drio, Loco. — E ceva. Dar nu se pot publica.

G. S. Loco. — «Fără viață» e prea fără viață.

Graw, Schiopeni. — Amurgul se lasă pe uneriî goi

A glicî păgine, sfioasă,

Și teaca din schitul zîmbirii de-apoi (!)

Adună plugariî acasă.

M. D. R. Loco. — Am citit, — și am avut încă un gest de descurajare...

Cărti apărute în editura Institutului de arte grafice „Minerva“

Bulevardul Academiei, 3. — Edgar Quinet, 4.

AUTORII CLASICI

L. B.	L. B.		
ALECSANDRI V. — Poesii	1.50	EMINESCU M. — Poesii postume	1.50
— Teatru, vol. I	1.50	— Scrieri politice și literare	2.—
— Teatru, » II	1.50	— Literatură populară	1.50
— Teatru, » III	1.50	FILIMON N. — Ciocoi vechi și noi	1.50
— Proză	1.50	ISPIRESCU P. — Legendele și basmele Românilor	1.50
ALECSANDRESCU GR. — Versuri și proză	1.25	NEGRUZZI C. — Proză	1.50
BĂLCESCU N. — Istoria Românilor supt Mihai-Viteazul	1.50	ODOBESCU AL. — Vol. I. Opere complete	1.50
BOLINTINEANU D. — Poesii	1.50	PANN ANTON. — Opere complete	1.50
CREANGĂ I. — Opere complete.	1.50		
EMINESCU M. — Geniu pustiu	1.50		

NB. — Toate aceste scrieri — exceptînd „Poesii Postume“ și „Geniu Pustiu“, de Eminescu, — se găsesc în ediții de lux . . . à Lei 5.— vol.

AUTORII CONTIMPORANI

L. B.	L. B.		
ALDEA-SANDU C. — În urma plugului	1.50	HODOȘ CONSTANȚA. — Frumose	1.50
— Drum și popas	1.25	IORGA N. — Cavinte adevărate	2.50
BÎRSAN Z. — Visuri de noroc	2.—	— Drumuri și orașe din România	2.50
BELDICEANU N. N. — Chipuri de la mahala	1.50	— Sate și mănăstiri din România	2.50
BOUREANU EUG. — Povestiri din copilărie	1.50	— Pe drumuri depărtate	1.50
COȘBUC G. — Valuri alinate, poezii traduse din Carmen Sylva	1.50	— Neamul românesc în Bucovina	2.50
CHENDI IL. — Preludii	2.50	— Neamul românesc în Ardeal și țara unghurească, 2 volume à	2.50
— Foiletoane	2.50	— Gînduri și sfaturi ale unui om ca oricare altul	1.50
— Fragmente	2.50	— Ștefan-cel-Mare și Mihai-Viteazul	—50
CUNȚAN MARIA. — Poesii	1.25	— Istoria Românilor în chipuri și icoane	2.50
DELATISMANA CORN. IOANA. — 100 basme pentru copii	2.50	IOSIF ST. O. — Din zile mari	2.—
EMILGAR-GARLEANU. — Bătrîni	1.50	— Credințe	1.50
FLAMMARION C. — Tainele cerului (tr. d. H. G. Lecca)	1.50	LECCA G. H. — Poesii	1.50
GENLIS D-NA (de). — Povestiri morale pentru tinerime	1.50	LIVESCU FLOREA MARIN. — Nu se cuvîne!	1.50
GORUN ION. — Taina a șasea	1.50	MANOLACHE-HOLDA I. — Fete	1.50
GRIGOROVITZA EM. — Chipuri și graiuri din Bucovina	2.50		

	L. B.		L. B.
PAPAHAGI N. și JULES BRUN		SADOVEANU M. — Șoimii	1.50
Moșneagulde la munte	1.50	— Povestiri din război	2.—
PAUL AUGUSTIN. — Între Someș și Prut	1.50	— Floare-Oflită (roman	2.—
PETRESCU-PETRA N.—Ilie Marin	1.50	— Amintirile căprarului Gheorghită	2.—
POP VASILE. — Ris și plins	1.50	SCROB C. — Rouă și brumă	1.50
— Domnița Viorica	2.—	SCURTU AUREL. — Călăuza stațiilorilor Balneare și Climate- rice din România	2.50
POPOVICI C. AUREL. — Vorbe înțelepte	1.50	SLAVICI I. — Vatra părăsită.	2.—
ROSETTI R. D. (Max). — Între Capșa și Palat	2.—	— Din bătrîni	2.50
Rutenisarea Bucovinei	3.50	TEODORU A. GH. — Din viața marinărului	1.50
SADOVEANU M. — Povestiri	1.50	VOINEȘTIE-BRĂTESCU I. — Nuvele și schițe	1.50
— Crîșma lui moș-Precu	2.—		
— Dureri înăbușite	2.—		

BIBLIOTECA POPULARA „MINERVA“

	L. B.		L. B.
No. 1—3. Istoria populară a Romînilor	—45	No. 14. Revoluția lui Horia	—15
» 4. Cîntarea Romîniei	—15	» 15. Răpirea Bucovinei	—15
» 5. Istoria populară a literaturii Romîne	—15	» 16. Cum să ne creștem copii	—15
» 6. Revoluția lui Tudor Vladimirescu	—15	» 17. Păstrarea sănătății	—15
» 7. Perderea Basarabiei.	—15	» 18. Ce să citim?	—15
» 8. Unirea Principatelor.	—15	» 19. 10 Mai	—15
» 9. Mihail Cogălniceanu	—15	» 20-22. Războiul pentru nea- tîrnare	—45
» 10. Vasile Alecsandri	—15	» 23. Viața și faptele Mitro- politului Moldovei Veniamin Costachi	—15
» 11. Stefan-cel-Mare	—15	» 24. Aritmetică	—15
» 12-13. Istoria lui Mihaî Vi- teazul, de N. IORGA	—25	» 25. Femeia în revoluția din Rusia de E. Arbore-Ralli	—15

BIBLIOTECA MUSICALĂ ≡ „LIRA ROMÂNĂ“

Conținînd cele mai frumoase romănțe și cîntece
naționale romîne pentru voce și piano ≡

NUMERELE APARUTE :

1. Deșteaptă-te Române. Cîntec pa- triotic.	11. Cucuruz cu franza'n sus. Cîntec popular.
2. Luna doarme. Romanță populară.	12. Fetio din acel sat... Arie din Transilvania.
3. Aoleu! Arie populară.	13. Popa zice că nu bea. Arie popular.
4. Suspine crude. Romanță populară.	14. Inimioara mea. Arie populară.
5. Cit te-am iubit. Romanț. popular.	15. Am un leu și vreau să-l beau. Cîntec popular.
6. Călugărul. Melodie populară.	16. Pasăre galbenă'n cioc. Cînt. pop.
7. Pentru tine Jano. Cîntec popular.	17. Imnul Regal Român de Hübsch.
8. Două fete spală lînă. Arie popul.	18. Cîntecul Gîntei Latine.
9. Ce te legeni codrule? Romanță.	
10. Steluța. Romanță.	

Prețul unui Ex. 20 bani.

**De vânzare la toate librăriile din țară și la Institut. de arte graf.
și edit. „MINERVA“, București, B dul Acad., 3.—Edgar Quinet, 4.**